

VERTAALD DOOR ...

Een vertaler over zijn of haar weerbarstigste vertaalprobleem, en de oplossing ervan.

Brigitte Coopmans

Wat is het grootste vertaalprobleem dat u bent tegengekomen?

Samen met Heijo Alting vertaalde ik *El cielo árido* (*De rauwe hemel*) van de Mexicaanse auteur Emiliano Monge. In dit boek is nauwelijks een zin te vinden waarin geen vertaalprobleem huist, maar omdat het landschap zo'n belangrijke rol vervult, zal ik daar iets over vertellen.

Het verhaal speelt in een geaccidenteerde, woestijnachtige omgeving, met hier en daar wat begroeiing. Voor gebieden waarin nog wat groeit, hanteert de auteur de term *breña*. In het Nederlands hebben we daar helaas geen woord voor: onbewerkt, woestijnachtig land met doornachtige struiken of bomen. Elke keer terugvallen op een beschrijving zou te zeer afbreuk doen aan het ritme en de stijl van de tekst. De stekelige struiken en doornige bosjes zijn de personages vaak vijandig gezind, maar bieden hun ook de mogelijkheid om zich te verstoppen of aan belagers te ontkomen.

Hoe hebt u het opgelost?

We hebben uiteindelijk gekozen voor de term *ruigland*, een vrij brede benaming, die zich gemakkelijk kan voegen naar en laten voeden door allerlei andere landschapsverwijzingen in de context, zoals rotsformaties, zandgronden, vijg- en orgelcactussen, en die bovendien iets rauws en vijandigs in zich draagt:

... in de verte, aan de horizon, staat de zon nog maar een handbreedte boven de bergen, kloven en kammen die van structuur veranderen terwijl over de aarde een lichte avondmist neerdaalt die welbeschouwd meer weg heeft van een donkere schaduw waarin het overal schittert, of men nu kijkt naar de woestijn, de kale rotsgrond, de akkers, het gebied met kreupelhout en cactussen of het dichtbegroeide ruigland: als gloeiende sintels scheren de glimkevers door de lucht.

Brigitte Coopmans (1969) vertaalde werk van onder anderen Emiliano Monge, Juan Gabriel Vásquez en Rosa Montero. Zij geeft daarnaast les aan de Vertalersvakschool in Amsterdam en is mentor voor startende literair vertalers. Sinds een aantal jaren is ze ook werkzaam als beëdigd tolk Spaans.

Foto: Lemnard Heijer